

належним чином відображає причинно-наслідкові зв'язки, що існують між показниками, які характеризують функціонування торговельних мереж, та дозволяє відслідковувати дотримання вимоги зміни показників щодо підвищення ефективності функціонування торговельних мереж. Після визначення вихідних ознак та їх взаємної залежності, відбувається побудова вихідної матричної моделі. За логікою побудови У.І.Мересте при використанні методу комплексного аналізу слід виходити з того, що у впорядкованому ряду вихідних ознак ріст значення будь-якого з них має викликати адекватний ріст значень ознак, що йому передують [3].

Далі відбувається безпосередня побудова матриці розвитку торговельної мережі. Застосування матричного методу забезпечить формування поля прогресивного розвитку торговельної мережі – системи якісних показників, які характеризують ресурси, витрати і результати діяльності, визначених шляхом співвідношення кількісних показників стовпця і рядка матриці та їх взаємозв'язку.

Елементами матриці є темпи росту відносних показників, отриманих шляхом ділення даних кожного стовпця на дані кожного рядка. У першому рядку кожної граfi наведено значення індексу (темпу зростання) відповідного відносного показника. За індексами відносних показників, що знаходяться під діагоналлю матриці, за формулою середньоарифметичною розраховується значення узагальнюючого (синтетичного) показника ефективності. Оскільки в нашому дослідженні метою є оцінка рівня розвитку торговельної мережі на державному рівні, то до системи показників, мають включатися узагальнюючі показники по підприємствах, які входять до складу торговельної мережі: Показники результатів діяльності торговельної мережі – чистий прибуток, чистий дохід від реалізації продукції, роздрібний та загальний товарооборот торгівельних підприємств; Показники витрат торговельної мережі – витрати обігу, витрати на оплату праці, матеріальні витрати та амортизацію; Показники ресурсів торговельної мережі – інвестиції в основний капітал, сума активів підприємств в складі торговельної мережі, торговельна площа, чисельність працівників, зайнятих в торговельній мережі.

Запропонований методичний підхід до оцінки рівня розвитку торговельних мереж представляє скоріше концептуальний підхід, ніж рішення “під ключ” для практичного застосування. Проте, використовуючи наведені теоретичні розробки та рекомендації, можливо здійснити базову комплексну оцінку щодо оцінки розвитку саме торговельних мереж та отримати значно докладнішу інформацію, ніж це запропоновано у попередніх розробках. Перспективним напрямком вдосконалення представленого підходу до оцінки є визначення взаємозв'язків показників розвитку торгівельних мереж та окремих показників національного господарства України.

Література: 1. Бакунов О.О. Обґрунтування пріоритетів стратегічного розвитку роздрібних торгівельних мереж / О.О.Бакунов, В.А.Распопова // Європейський вектор економічного розвитку: [зб.наук.праць]/голов.ред.Б.І.Холод. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет економіки та права ім.. А. Нобеля, 2010.-№2 (9).-С.19-30 2. Берман Б., Эванс Дж. Розничная торговля: стратегический подход. Восьмое издание. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2003. 3. Мересте У. Матричная концепция изучения экономической эффективности // Изучение эффективности производства. – Таллинн: ТПИ, 1981. – С. 15-37. 4. Распопова В. А. Державне регулювання роздрібною торгівлею / В. А. Распопова // Торгівля і ринок України : [темат. зб. наук. пр.] / голов. ред. О. О. Шубін. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2002. – Вип. 14, Т.2. – С. 259-264.

*Юхтя О.І.,
студент 4 курсу ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»,
м. Київ, Україна*

ЕФЕКТИВНІСТЬ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Прийняття Податкового кодексу значно змінило фіскальне поле України. Було зменшено кількість податків та зборів, вдосконалено механізм їх збирання. Одним з ключових параметрів оцінки податкової системи будь-якої країни з точки зору наповнення державного бюджету є ефективність адміністрування податків та зборів. Тому дослідження проблематики поліпшення ефективності адміністрування є актуальним питанням в контексті подальшого реформування податкової системи України.

Проблематикою підвищення ефективності податкового адміністрування займалися провідні вітчизняні та закордонні вчені, зокрема: В. Федосов, В. Опарін, О. Молдован, І. Луніна, А. Максименко, А. Соколовська, М. Романовський, О. Врубльовська, Р. Варсано, В. Танзі, Р. Перотті, Д. Вілсон, праці яких вдосконалили теоретико-прикладні аспекти податкового адміністрування. Одним з принципів побудови податкової системи України є принцип економічності оподаткування. За визначенням, наведеним у Податковому кодексі України, економічність оподаткування - установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування [1]. По суті, в даному випадку з точки зору акумулювання доходів бюджету, поняття ефективності адміністрування і економічності оподаткування є тотожними, проте ефективність адміністрування враховує не лише інтереси держави а і інтереси платника податку в контексті налагодження ефективної системи збирання податків та зборів. Окрім того, ефективність адміністрування можна розглядати з точки зору оптимізації витрат часу на сплату податків та зборів.

Таблиця 1

Сплата податків в Україні [3]

	2010	2011	ОЕСР
Кількість платежів	135	28	12
Час на виплату	657	491	176
Податок на прибуток, %	12,2	11,6	15,2
Нарахування на зарплату, % від прибутку	43,3	43,1	23,8
Інші податки, % від прибутку	1,6	0,7	3,7
Загальна податкова ставка, % від прибутку	57,1	55,4	42,7

На сучасному етапі стан ефективності адміністрування податків та зборів в Україні характеризується наступними показниками:

1. Згідно з даними Звіту про виконання Державного бюджету України на 2010р., на 1 грн. видатків на адміністрування податків та зборів (на ДПА) було зібрано 35,5грн податкових надходжень, у 2011 році, вже за прийнятим ПКУ даний показник досяг рівня 73,8грн, що свідчить про підвищення фіскальної ефективності податкової системи України. Натомість у порівнянні зі світовими показниками (США – 100дол. податкових надходжень, на 1 дол. витрат, Данія – 113 крон, Канада – 100дол. відповідно) є необхідність подальшого вдосконалення [2].

2. У звіті з Ведення бізнесу в світі – 2013, позиції України характеризувались наступним чином (Таблиця 1). Значно скоротилась кількість виплат, час на сплату податків (за рахунок впровадження електронних систем подання звітності) та інші податки (за рахунок зменшення їх кількості) [3].

Таким чином, внаслідок прийняття Податкового кодексу України було значно вдосконалено процедуру збирання податків та поліпшено ефективність адміністрування податків та зборів.

Проте, для досягнення рівня провідних розвинутих країн світу (зокрема країн членів ОЕСР) необхідно провести ряд вдосконалень, що дозволить збільшити податкові надходження та оптимізувати систему їх збору, зокрема:

1. Необхідно поглибити прогресію податку на доходи фізичних осіб, якщо вони в рази перевищують мінімальну заробітну.

2. Підвищити фіскальну ефективність групи ресурсних податків до рівня розвинених країн, або ж регулювати дану сферу іншими механізмами (ліцензуванням тощо).

3. Врегулювати механізм зниження ставок основних податків, зокрема забезпечити часовий розрив у зниженні ставок ПДВ та податку на прибуток з метою підтримання сталості доходів державного бюджету України.

4. Оптимізувати систему податкових пільг, застосовуючи їх за 2 основними принципами: стимулювання галузей, які дадуть майбутній мультиплікативний ефект у зростанні ВВП (на відміну від нинішньої ситуації, коли також галузі культури отримують податкові пільги, натомість на нашу думку повинні підтримуватись субсидіюванням), та на наданні податкових пільг у ситуації, коли витрати на адміністрування податку будуть зависокими у порівнянні з отриманими доходами.

5. Ефективніше реалізовувати механізми роботи з великими платниками податків. Підвищити роль відділів по роботі з великими платниками податків.

Отже, в результаті податкової реформи було досягнуто значного прогресу у поліпшенні податкової системи України, проте необхідно впровадити ще ряд реформ для забезпечення міжнародної конкурентоспроможності української податкової системи.

Література: 1. Податковий кодекс України 2. Максименко А. Позиція України під призмою міжнародного податкового адміністрування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/konfer26/782.pdf> 3. <http://www.doingbusiness.org> - Офіційний сайт Проекту «Ведення бізнесу у світі» Світового банку